

den paagældende Husmands lod helt eller delvis paa anden Maade." Ved Udstykning af andre Landejendomme skal der til enhver Tid forblive en Hovedparcel tilbage, hvis Størrelse skal staa i et vist Forhold til dens Hartkornsansættelse. Herfor findes der en Skala i § 2. I § 3 nævnes de Tilfælde, hvor Landbrugsministeren bemyndiges til at fravige de fastsatte Indskrænkninger i Retten til Jords Udstykning. Endelig indeholder Lovforslaget en Række Bestemmelser om Fremgangsmaaden ved Jords Udstykning, Hartkornfordeling, Konstatering af Ejendomsgrænser, Udnævnelse af faste Jordboniteringsmænd og forskelligt andet.

I § 14, som handler om Jords Sammenlægning, findes en Bestemmelse, som der har staaet Strid om i det andet høje Ting, en Bestemmelse, som er i Overensstemmelse med det Standpunkt, et Mindretal i Kommissionen indtog, et Mindretal, hvortil Socialdemokraterne, men ogsaa flere andre Medlemmer af Kommissionen hørte. Bestemmelsen gaar ud paa, at Ejendomme paa over 4 Tdr. Hartkorn kun maa forøges, naar den Ejendom, hvorfra Jorden skilles, beholder et Hartkornstilliggende af mindst samme Størrelse som det, der hørte til den Ejendom, hvortil Jorden lægges. Der gives dog Ministeren Bemyndigelse til i visse Tilfælde at dispensere fra denne Bestemmelse. Jeg føler mig overbevist om, at den nævnte Bestemmelse ogsaa vil møde Modstand og Indvendinger her i dette høje Ting, idet man fra anden Side har ønsket, at Landbrugere skal have Lov til i al Almindelighed frit at sælge eller købe Jord, naar de i øvrigt holder sig Lovens Bestemmelser efterrettelige. Naar man imidlertid fra Ministeriets Side saavel som fra forskellige andre Sider har ønsket, at større Ejendomme ikke skulde kunne forøges ved Køb af Jord, er det naturligvis ikke for at hindre den almindelige Dispositionsfrihed indenfor Landbruget, men fordi det ofte, hvis man ikke har et saadant Forbud, vil gaa saaledes, at naar dygtige og navnlig kapitalstærke større Landmænd ønsker at købe af den Jord, som er til Salg, for at lægge den ind under deres egen Ejendom, vil det blive vanskeligere for dem, der ønsker at oprette nye, smaa Brug, at faa Jord, idet de har ondt ved at konkurrere med Hensyn til Jordpriserne. Hvis vi ikke faar denne Bestemmelse i Lovforslagets § 14, vil det i Praksis blive saaledes, at den Jord, som skal anvendes til Oprettelse af nye, smaa Brug, bliver for dyr — og vi ønsker jo ellers, at saadanne Brug skal oprettes. Fra Ministeriets og fra anden Side ønsker man

derfor den nævnte Bestemmelse vedtaget, og jeg vil meget gerne anbefale det høje Ting at tage Lovforslaget, som det foreligger. Jeg tror, det vil være til overordentlig stor Nytte, om det sker.

Det andet Lovforslag handler om Indskrænkninger i Retten til Jords Udstykning og Jords Sammenlægning i de sønderjydske Landsdele. Det er naturligvis trist, at man paa et saa vigtigt Omraade skal have to Love, en for det gamle Land og en for de sønderjydske Landsdele, da vi jo dog alle sammen ønsker, at den gamle Grænse skal være slettet ogsaa paa den Maade, at der bliver ensartet Lovgivning over det hele. Forholdene paa det heromhandlede Omraade er imidlertid saa vidt forskellige i Sønderjylland og det øvrige Land, at det har været umuligt for Kommissionen at formulere Bestemmelser, som kan gælde for hele Landet, og det har derfor været nødvendigt at udarbejde et Lovforslag, som alene angaar Sønderjylland. De to Lovforslags Bestemmelser er dog for saa vidt de samme, som de vil komme til at virke ens.

I det foreliggende Lovforslag er der brugt andre Betegnelser i den Skala, som udtrykker de forskellige Størrelser, under hvilke Hovedparcellerne ikke maa komme ved Udstykningen, fordi man ikke har Hartkornbetegnelsen i Sønderjylland, og man har da her brugt Udtrykkene: Skyldudbytte og Daler Skyld. Endvidere har det ikke været nødvendigt i det foreliggende Lovforslag at have saa mange Bestemmelser angaaende Approbation af Udstykning og lignende fra Landbrugsministeriets Side, fordi man i Sønderjylland har Amtslandinspektørkontorer, som foretager det fornødne i saa Henseende. Derfor bliver Lovforslaget ikke saa omfattende som det tilsvarende, der gælder for det øvrige Land.

Jeg skal med disse Ord tillade mig at anbefale de to foreliggende Lovforslag til det høje Tings Velvillie.

Jensen Christensen: Som den højtærede Landbrugsminister allerede har nævnt, er Hensigten med det foreliggende Lovforslag at forebygge en fuldstændig Nedlægning af Landbrugsjendomme ved Udstykning. Forud for 1914 var der fuldstændig Frihed paa dette Omraade, men naar jeg ikke desto mindre tror, at Lovforslaget vil vække almindelig Tilfredshed i de sønderjydske Landsdele, er det, fordi der allerede den Gang var mange, som indsaa det forkastelige i, at store Samfundsværdier kunde gaa tabt, naar man ud-